

Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Beslisnota bij Kamerbrief toezicht advocatuur
(toezegging commissiedebat juridische beroepen)

Datum
26 april 2024

Ons kenmerk
5430852

1. Aanleiding

Tijdens het commissiedebat Juridische beroepen van 10 april 2024 heeft u met de Kamer onder andere gesproken over de brief van 29 juni 2023 over de nadere uitwerking versterking toezicht advocatuur.¹ Tijdens voornoemd commissiedebat heeft u toegezegd de Kamer binnen drie weken schriftelijk te informeren over de argumenten die ten grondslag liggen aan de keuze voor de klachtenbehandeling en de lokale inbedding in het systeem van het toezicht op de advocatuur, en daarbij ook in te gaan op de geconsulteerde partijen en alternatieven die zijn onderzocht. U heeft aangegeven dat u zich bij de uitwerking van de toezegging zal beperken tot de kernbegrippen "toezicht" en "klachtbehandeling". Met bijgaande conceptbrief doet u deze toezegging gestand.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met verzending van bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer.

3. Kernpunten

In de brief worden de voor- en nadelen geschetst van de door u onderzochte alternatieven om het toezicht en tuchtklachtbehandeling in één hand te houden of juist bij verschillende organen te beleggen.

De onderzochte alternatieven zijn:

- I. Het toezicht beleggen bij de onafhankelijke toezichthouder advocatuur en geen rol meer voor de deken als voorportaal voor de tuchtrechter.
- II. Het toezicht en tuchtklachtbehandeling in één hand beleggen bij de onafhankelijke toezichthouder advocatuur.
- III. Het toezicht bij de onafhankelijke toezichthouder advocatuur beleggen en de rol van de deken als voorportaal voor de tuchtrechter handhaven.

De voor- en nadelen van de verschillende opties zijn opgenomen in de conceptbrief. In deze aanbiedingsnota worden de hoofdlijnen daarvan weergegeven. Wij adviseren u te benadrukken dat hoewel de drie opties allen reëel zijn, u vanuit het perspectief van effectiviteit, uitvoerbaarheid en uniformiteit, de eerder bij brief van 29 juni 2023 reeds voorgestelde weg de voorkeur geniet.

¹ Kamerstukken II, 2022/2023, 29279, nr. 803.

4. Toelichting

Omdat het toezicht en tuchtrecht verschillende voorzieningen zijn is het beleggen van deze taken bij verschillende organen het meest zuiver en sluit aan bij de andere beroepen die een wettelijk geregeld toezicht en tuchtrecht kennen. Dat zou betekenen dat de deken niet langer het voorportaal is voor de tuchtrechter en alle klachten direct en ongefilterd bij de tuchtrechter terecht komen. Het risico daarvan is dat de weg naar de tuchtrechter verstopt raakt. Om de tuchtrechter te ontlasten is er bij de behandeling van de Wet positie en toezicht advocatuur expliciet gekozen voor de rol van deken als voorportaal van de tuchtrechter.²

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
26 april 2024

Ons kenmerk
5430852

Het toezicht en tuchtrecht in één hand leggen van de onafhankelijke toezichthouder advocatuur heeft als voordeel dat er één orgaan is dat overzicht heeft over alle meldingen over advocaten zonder dat dat orgaan afhankelijk is van andere organen. Het nadeel is dat de klachtafhandeling een onevenredig groot beslag legt op de capaciteit van de toezichthouder waardoor, evenals in de huidige situatie, en dat de proactieve toezichttaak niet goed vorm gegeven kan worden. Er worden jaarlijks ongeveer 2000 klachten ingediend bij de lokale deken over advocaten. De meeste klachten over de kwaliteit van de dienstverlening zijn te herleiden naar communicatie met de advocaat (of het gebrek daaraan), te weinig management van verwachtingen of over de voortvarendheid waarmee de zaak is behandeld. Dit wordt bevestigd door het jaarverslag dekenberaad 2022. Uit voornoemd jaarverslag valt af te leiden dat de meer gerichte klachten over de kwaliteit van de dienstverlening afkomstig zijn van (andere) advocaten, ketenpartners (rechters, officieren, raad voor rechtsbijstand en anderen), uit de media (inclusief gepubliceerde jurisprudentie) of uit de kantoorbezoeken die de toezichthouder jaarlijks bij advocatenkantoren aflegt. Als de onafhankelijke toezichthouder advocatuur ook (tucht) klachten moet gaan afhandelen, dan is er een risico dat de toezichthouder zich niet afdoende kan toeleggen op haar toezichtstaken.

Met het beleggen van alleen de toezichtstaak bij de onafhankelijke toezichthouder advocatuur kan de focus worden gelegd op het proactieve individuele, groepsgericht of risico-gebaseerd toezicht. De tuchtklachtafhandeling en daarbij behorende bemiddeling tussen klager en advocaat blijft in handen van de deken en dat sluit aan bij de andere rollen die de deken binnen het arrondissement heeft. Hierbij is van belang dat de onafhankelijke toezichthouder advocatuur en de deken informatie met elkaar kunnen uitwisselen.

Bij de onafhankelijke toezichthouder advocatuur wordt een meldpunt ingericht waar alle meldingen over advocaten binnenkomen. Het meldpunt heeft het overzicht van alle meldingen en zorgt er voor dat de meldingen bij die organen terecht komen die de melding nodig hebben voor het uitoefenen van hun taak.

Naar aanleiding van de toezegging wordt in de brief ook ingegaan op de lokale inbedding in het systeem van de onafhankelijke toezichthouder. In dit kader wordt benadrukt dat het in het belang van de onafhankelijkheid van de toezichthouder is dat de toezichthouder ook onafhankelijk is in de wijze waarop het toezicht wordt ingericht. Verder wordt in gegaan reacties van de geconsulteerde partijen op de door u gemaakte keuze. Tot slot wordt op het belang gewezen van de voortzetting het traject.

² Kamerstukken II 2012/ 2013, 32382, nr. 14.

4.1 Politieke context

In het commissiedebat Juridische beroepen van 10 april jl. zijn onder andere vragen gesteld waarom u er niet voor gekozen heeft zowel de (tucht)klachtafhandeling als het toezicht in handen van de onafhankelijke toezichthouder advocatuur te leggen. De aanleiding voor de toezegging van een brief kwam voort uit vragen van de zijde van de Vaste Kamercommissie over het beleggen van het toezicht en de tuchtklachtafhandeling in één hand. Uit de gestelde vragen zou kunnen worden afgeleid dat de door u gekozen optie niet gesteund wordt. Om die reden worden in bijgaande brief de verschillende opties met daarbij de voor- en nadelen op een rijtje gezet.

Tijdens het debat heeft u naar aanleiding van de vragen van lid Mutluer (Groenlinks-PvdA) aangegeven dat de onafhankelijke toezichthouder over drie jaar wordt geëvalueerd. De evaluatie is dan ook het moment waarop uitdrukkelijk gekeken kan worden of het door u uitgewerkte model ook werkt. De periode van drie jaren geeft de onafhankelijke toezichthouder advocatuur enerzijds de gelegenheid om zich te vestigen als nieuwe landelijke toezichthouder in het veld en ervaring op te doen met haar toezichtstaak, anderzijds geeft het de lokale dekens een periode om zich aan te passen aan nieuwe situatie en de interactie met de onafhankelijke toezichthouder advocatuur over de (tucht) klachtafhandeling. Tijdens de evaluatie van de onafhankelijke toezichthouder advocatuur kan dan worden betrokken of het nieuwe toezichtmodel functioneert zoals beoogd of dat de (tucht)klachtafhandeling ook naar de onafhankelijke toezichthouder advocatuur zou moeten gaan, gelet op de opgedane ervaring van de voorafgaande periode door de dekens en de onafhankelijke toezichthouder advocatuur.

4.2 Krachtenveld

De organen van de Nederlandse orde van Advocaten: Algemene Raad, College van Toezicht, College van Afgevaardigden. Daarnaast het dekenberaad als het informele overlegorgaan van de elf lokale dekens. Daarnaast ook de 25 briefschrijvers van de brief van 28 oktober 2022 die ook aan de Tweede Kamer is gestuurd en vertegenwoordigers van de grote kantoren die de brief van 8 augustus 2022 hebben geschreven.

4.3 Uitvoering

Het wetsvoorstel tot wijziging van de Advocatenwet in verband met het versterken van het toezicht op de advocatuur is beoogd rondom de zomer in consultatie te gaan. Het wetsvoorstel is gebaseerd op de keuzes die neergelegd zijn in de beleidsbrief van 29 juni 2023. Mochten er wijzigingen plaatsvinden in de eerder gemaakte beleidskeuze dan kan dan dat gevolgen hebben voor het tijdpad van het wetsvoorstel.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel

Datum
26 april 2024

Ons kenmerk
5430852